

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2012r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSA Ewa Sikorska - Krysztafkiewicz (spr.)

Sędziowie: SSA Mariusz Tomaszewski

SSA Ewa Wieczorkiewicz

Protokolant: st.sekr.sądowy Magdalena Ziembiewicz

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Zbigniewa Frankowskiego

po rozpoznaniu w dniu 5 czerwca 2012r.

sprawy **B. Ł.**

oskarżonej z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk i art. 270 § 1 kk i art. 272 kk i art. 273 kk w zw. z art. 11 § 2 kk i w zw. z art. 12 kk.

z powodu apelacji wniesionych przez prokuratora i obrońcę oskarżonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 20 lutego 2012r. sygn. akt III K 230/10

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
2. koszty procesu za postępowanie odwoławcze ponosi w 1/2 oskarżona w tym opłatę 30 zł (trzydzieści zł) za II instancję a w pozostałej części Skarb Państwa.

Ewa Wieczorkiewicz Ewa Sikorska-Krysztafkiewicz Mariusz Tomaszewski

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Poznaniu wyrokiem z dnia 20 lutego 2012 r. w sprawie o sygn. akt III K 230/10 uznał oskarżoną **B. Ł.** za winną tego, że:

1. w okresie od 2 września 1996 r. do 31 sierpnia 2001 r. w T. i C., działając w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, używając jako autentycznych podrobionych dokumentów, wprowadziła w błąd dyrektorów szkół co do swoich kwalifikacji zawodowych, doprowadzając ich do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w ten sposób, że:

a) w okresie od 2 września 1996 r. do 31 sierpnia 1999 r. w T., w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, używając jako autentyczne podrobione dokumenty poświadczające jej wykształcenie wyższe i doktoranckie, wprowadziła w błąd Dyrektora Liceum Ogólnokształcącego im. (...) w T. co do swoich kwalifikacji zawodowych, dzięki czemu uzyskała zatrudnienie na stanowisku nauczyciela języka angielskiego, doprowadzając w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez wypłatę wynagrodzenia w łącznej kwocie 34.325,53 zł tj. przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.,

b) w okresie od 1 września 1999 r. do 31 sierpnia 2001 r. w C., w krótkich odstępach czasu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, używając jako autentyczne podrobione dokumenty w postaci: dyplomu ukończenia w dniu 17 lipca 1997 r. studiów doktoranckich w zakresie psychologii wydanego przez Uniwersytet (...) w Izraelu, zaświadczenia wydanego w dniu 24 sierpnia 1997 r. przez (...) Uniwersytet (...) o uznaniu stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa angielskiego stosowanego nadanego przez Uniwersytet (...) w Izraelu za równorzędny ze stopniem naukowym doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa angielskiego stosowanego w Rzeczypospolitej Polskiej -wszystkie potwierdzające jej wykształcenie wyższe i doktoranckie wprowadziła w błąd Dyrektora Liceum Ogólnokształcącego im. (...) w C. co do swoich kwalifikacji zawodowych, dzięki czemu uzyskała zatrudnienie na stanowisku nauczyciela języka angielskiego, doprowadzając w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez wypłatę wynagrodzenia w łącznej kwocie 40.811,22 zł tj. przestępstwa z art. 286 § 1 k.k. i art. 270 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

i przyjmując, że z popełniania z tych przestępstw oskarżona uczyniła sobie stałe

źródło dochodu w ujęciu art.65 § 1 k.k., na podstawie art.286 § 1 k.k. w zw. z art. 11

§ 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 33 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. wymierzył jej

jedną karę: 1 (jednego) roku i 3 (trzech) miesięcy pozbawienia wolności oraz grzywny

w liczbie 150 (sto pięćdziesiąt) stawek dziennych, na podstawie art.33§3 k.k. ustalając

wysokość jednej stawki dziennej na 50 (pięćdziesiąt) złotych;

2. w okresie od 4 października 2000 r. do maja 2009 r. w C., P., T. i P., działając w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, używając jako autentycznych podrobionych dokumentów oraz dokumentów poświadczających nieprawdę, które poświadczenie oskarżona wcześniej wyłudziła, wprowadziła w błąd dyrektora szkoły, kanclerza akademii oraz przedstawiciela spółki z o.o. co do swoich kwalifikacji zawodowych, doprowadzając ich do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w ten sposób, że:

a) w okresie od 4 października 2000 r. do 30 czerwca 2005 r. w P., w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej - używając jako autentyczne podrobione dokumenty w postaci: świadectwa ukończenia w dniu 10 marca 1985r. Studium Pedagogicznego w zakresie szkolnictwa zawodowego przy (...) w L., zaświadczenia z dnia 10 maja 2001 r. o ukończeniu Studium Pedagogicznego w zakresie Szkolnictwa Zawodowego w (...) Uniwersytecie (...), dyplomu o nr (...) z dnia 21 marca 1985r. ukończenia studiów wyższych magisterskich stacjonarnych na Wydziale Nauk Społecznych i Skandynawistyki (...) Uniwersytetu (...) w L. w zakresie psychologii i filologii angielskiej, dyplomu ukończenia w dniu 11 lipca 1985 r. studiów magisterskich w zakresie filologii angielskiej wydanego przez Uniwersytet (...) w Izraelu, dyplomu ukończenia w

dniu 13 lipca 1997 r. studiów doktoranckich w zakresie filologii angielskiej wydanego przez Uniwersytet (...) w Izraelu, zaświadczenia wydanego w dniu 12 grudnia 1986 r. przez (...) Uniwersytet (...) o uznaniu stopnia naukowego magistra nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa angielskiego stosowanego nadanego przez Uniwersytet (...) w Izraelu za równorzędny ze stopniem naukowym magistra nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa angielskiego stosowanego w Rzeczypospolitej Polskiej, zaświadczenia wydanego w dniu 12 grudnia 1991 r. przez (...) Uniwersytet (...) o uznaniu stopnia naukowego magistra nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa angielskiego stosowanego nadanego przez Uniwersytet (...) w Izraelu za równorzędny ze stopniem naukowym magistra nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa angielskiego stosowanego w Rzeczypospolitej Polskiej - wszystkie potwierdzające jej wykształcenie wyższe i doktoranckie oraz używając dokumentu poświadczającego nieprawdę w postaci aktu nadania jej stopnia nauczyciela mianowanego, potwierdzającego jej wyższe wykształcenie z tytułem doktora i przygotowaniem pedagogicznym oraz uprawniającej do zatrudnienia jej we wszystkich rodzajach szkół, z wyjątkiem szkół specjalnych, który wcześniej uzyskała w ten sposób, że w dniu 27 czerwca 2001 r. w C. używając jako autentycznych podrobionych oraz przerobionych dokumentów oraz dokumentu poświadczającego

nieprawdę w postaci aktu nadaniu jej stopnia nauczyciela kontraktowego, który uzyskała w dniu 4 października 2000r. w C. również używając jako autentycznych podrobionych oraz przerobionych dokumentów potwierdzających jej wykształcenie wyższe i doktoranckie z przygotowaniem pedagogicznym, przez co podstępnie wprowadziła w błąd co do swojego wykształcenia i kwalifikacji zawodowych Dyrektora Liceum Ogólnokształcącego im. (...) w C., w rezultacie czego wyłudziła poświadczenie nieprawdy w postaci decyzji z dnia 4 października 2000 r. Nr LO. (...) potwierdzającej jej wyższe wykształcenie z tytułem doktora oraz przygotowaniem pedagogicznym oraz uprawniającej do zatrudnienia jej we wszystkich rodzajach szkół, podstępnie wprowadziła w błąd co do swojego wykształcenia i kwalifikacji zawodowych członków Komisji Egzaminacyjnej powołanej przez Zarząd Powiatu C.- (...) oraz Zastępcę Przewodniczącego Zarządu Powiatu C.- (...), w rezultacie czego wyłudziła poświadczenie nieprawdy w postaci Decyzji z dnia 30 sierpnia 2001 r. Nr (...) o nadaniu jej stopnia nauczyciela mianowanego - wprowadziła w błąd Dyrektora Liceum Ogólnokształcącego Towarzystwa (...) im. (...) w P. co do swoich kwalifikacji zawodowych, dzięki czemu uzyskała zatrudnienie na stanowisku nauczyciela języka angielskiego i realizoznawstwa, doprowadzając w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez wypłatę wynagrodzenia w łącznej kwocie 85.057,16 zł tj. przestępstwa z art. 286 § 1 k.k., art. 270 § 1 k.k. i art. 272 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.,

b) w okresie od 27 czerwca 2004 r. do maja 2009 r. w T., w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej - używając jako autentyczny podrobiony dokument w postaci dyplomu ukończenia w dniu 13 lipca 1997 r. studiów doktoranckich w zakresie filologii angielskiej wydanego przez Uniwersytet (...) Izrael potwierdzającego jej wykształcenie, a nadto używając dokumentu poświadczającego nieprawdę w postaci aktu nadania stopnia nauczyciela dyplomowanego, który wcześniej uzyskała w ten sposób, że w dniu 27 czerwca 2004 r. w P. używając jako autentycznych podrobionych dokumentów oraz dokumentu poświadczającego nieprawdę w postaci Decyzji Zarządu Powiatu C.- (...) z dnia 30 sierpnia 2001 r. Nr (...) o nadaniu jej stopnia nauczyciela mianowanego, który wcześniej uzyskała w sposób wyżej opisany - potwierdzających jej wykształcenie wyższe i doktoranckie z przygotowaniem pedagogicznym, podstępnie wprowadziła w błąd co do swojego wykształcenia i kwalifikacji zawodowych członków Komisji Kwalifikacyjnej powołanej przez (...) Kuratora Oświaty oraz Dyrektora Delegatury (...) Kuratorium Oświaty w P., w rezultacie czego wyłudziła poświadczenie nieprawdy w postaci Decyzji z dnia 20 lipca 2004 r. Nr DP (...) o nadaniu jej stopnia nauczyciela dyplomowanego, potwierdzającej jej wyższe wykształcenie z tytułem doktora oraz przygotowaniem pedagogicznym, a także dokumentu poświadczającego nieprawdę w postaci decyzji Dyrektora Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w P. z dnia 20 listopada 2004 r. Nr (...), który wcześniej uzyskała w ten sposób, że w dniu 12 grudnia 2003r. w P., używając jako autentycznych podrobionych dokumentów potwierdzających jej wykształcenie wyższe i doktoranckie z przygotowaniem pedagogicznym, podstępnie wprowadziła w błąd Dyrektora Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w P. co do swojego wykształcenia i kwalifikacji zawodowych, w rezultacie czego wyłudziła poświadczenie nieprawdy w postaci decyzji z dnia 20 listopada 2004 r. Nr (...) o wpisaniu jej do ewidencji egzaminatorów Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w P. z zakresu egzaminu maturalnego języka angielskiego - wprowadziła w błąd kanclerza Akademii (...) w Ł. co do kwalifikacji zawodowych, dzięki czemu uzyskała możliwość prowadzenia zajęć dydaktycznych w oparciu o umowy cywilno-prawne, doprowadzając w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez wypłatę wynagrodzenia w łącznej kwocie 16.295 zł tj. przestępstwa z art. 286 § 1 k.k., art. 270 § 1 k.k. i art. 272 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.,

c) w okresie od 27 czerwca 2004 r. do 30 czerwca 2007 r. w P., w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru - używając za autentyczne podrobione dokumenty w postaci: dyplomu ukończenia w dniu 14 lipca 1985 r. studiów magisterskich w zakresie filologii angielskiej wydanego przez Uniwersytet (...) w Izraelu oraz zaświadczenia wydanego w dniu 12 grudnia 1991 r. przez (...) Uniwersytet (...) o uznaniu stopnia naukowego magistra nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa angielskiego stosowanego nadanego przez Uniwersytet (...) w Izraelu za równorzędny ze stopniem naukowym magistra nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa angielskiego stosowanego w Rzeczypospolitej Polskiej -potwierdzających jej wykształcenie, a nadto używając dokumentu poświadczającego nieprawdę w postaci aktu nadania stopnia nauczyciela dyplomowanego, który wcześniej uzyskała w sposób wyżej opisany -wprowadziła w błąd przedstawicieli Centrum (...) Sp. z o.o. w P. co do

swoich kwalifikacji zawodowych, dzięki czemu uzyskała zatrudnienie jako lektor języka angielskiego, doprowadzając w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez wypłatę wynagrodzenia

w łącznej kwocie 5.940 zł tj. przestępstwa z art. 286 § 1 k.k., art. 270 § 1

k.k. i art. 272 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

i przyjmując, że z popełniania z tych przestępstw oskarżona uczyniła sobie stałe

źródło dochodu w ujęciu art. 65 § 1 k.k., na podstawie art. 286 § 1 k.k. w zw. z art.

11 § 3 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. oraz art. 33 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k.

wymierzył jej jedną karę: 1 (jednego) roku i 8 (ośmiu) miesięcy pozbawienia wolności

oraz grzywny w liczbie 200 (dwieście) stawek dziennych, na podstawie art. 33 § 3 k.k.

ustalając wysokość jednej stawki dziennej na 50 (pięćdziesiąt) złotych;

3. w okresie od 27 czerwca 2004 r. do 28 lutego 2010 r. w P., P. i T., w krótkich odstępach czasu w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, używając jako autentyczne podrobione dokumenty w postaci: świadectwa ukończenia w dniu 10 marca 1985r. Studium (...) w zakresie szkolnictwa zawodowego przy (...) w L., zaświadczenia z dnia 10 maja 2001 r. o ukończeniu Studium (...) w zakresie Szkolnictwa Zawodowego w (...)Uniwersytecie (...), dyplomu o nr (...) z dnia 21 marca 1985r. ukończenia studiów wyższych magisterskich stacjonarnych na Wydziale Nauk Społecznych i Skandynawistyki (...) Uniwersytetu (...) w L. w zakresie psychologii i filologii angielskiej, dyplomu ukończenia w dniu 14 lipca 1985 r. studiów magisterskich w zakresie filologii angielskiej wydanego przez Uniwersytet (...) w Izraelu, dyplomu ukończenia w dniu 13 lipca 1997 r. studiów doktoranckich zakresie filologii angielskiej wydanego przez Uniwersytet (...) w Izraelu, zaświadczenia wydanego w dniu 12 grudnia 1986 r. przez (...) Uniwersytet (...) o uznaniu stopnia naukowego magistra nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa angielskiego stosowanego nadanego przez Uniwersytet (...) w Izraelu za równorzędny ze stopniem naukowym magistra nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa angielskiego stosowanego w Rzeczypospolitej Polskiej, zaświadczenia wydanego w dniu 12 grudnia 1991 r. przez (...) Uniwersytet (...) o uznaniu stopnia naukowego magistra nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa angielskiego stosowanego nadanego przez Uniwersytet (...) w Izraelu za równorzędny ze stopniem naukowym magistra nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa angielskiego stosowanego w Rzeczypospolitej Polskiej, zaświadczenia wydanego w dniu 24 sierpnia 1997r. przez (...) Uniwersytet (...) o uznaniu stopnia naukowego doktora nauk humanistycznych w zakresie j językoznawstwa angielskiego stosowanego nadanego przez Uniwersytet (...) w Izraelu za równorzędny ze stopniem naukowym doktora nauk humanistycznych w zakresie językoznawstwa angielskiego stosowanego w Rzeczypospolitej Polskiej – wszystkie potwierdzające jej wykształcenie wyższe i doktoranckie, a nadto używając dokumentów poświadczających nieprawdę w postaci aktu nadania stopnia naukowego dyplomowanego i decyzji Dyrektora Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w P. z dnia 20 listopada 2004r. Nr (...), które wcześniej uzyskała w sposób wyżej opisany – wprowadził w błąd dyrektora Zespołu Szkół (...) w T. co do swoich kwalifikacji zawodowych, dzięki czemu uzyskała zatrudnienie na stanowisku nauczyciela języka angielskiego,.
Doprowadzając w ten sposób do niekorzystnego rozporządzenia mieniem poprzez wypłatę wynagrodzenia w łącznej kwocie 200.735,33zł, tj. przestępstwa z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 294 § 1 kk, art. 270 § 1 kk i art. 272 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk

i przyjmując, że z popełnienia z tego przestępstwa oskarżona uczyniła sobie stałe źródło dochodu w ujęciu art. 65 § 1 kk, na podstawie art. 294 § 1 kk w zw. z art. 11 § 3 kk w zw. z art. 65 § 1 kk oraz art. 33 § 2 kk wymierzył jej karę:

- 1 roku i 8 miesięcy pozbawienia wolności
- grzywny w liczbie 200 stawek dziennych, na podstawie art. 33 § 3 kk ustalając wysokość jednej stawki dziennej na 50 złotych.

Na podstawie art. 91 § 2 k.k. w zw. z art. 86 § 1 i § 2 k.k. Sąd połączył wymierzone oskarżonej kary pozbawienia wolności i grzywny, wymierzając jej karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności i grzywny w liczbie 220 (dwustu dwudziestu) stawek dziennych, przy ustaleniu wysokości jednej stawki dziennej na 50 (pięćdziesiąt) złotych (punkt 4 wyroku). Nadto warunkowo zawiesił wykonanie wymierzonej oskarżonej kary łącznej pozbawienia wolności na okres 5 (pięciu) lat tytułem próby. Poza tym na podstawie art. 73 § 2 k.k. oddał oskarżoną w okresie próby pod dozór kuratora (punkty 5 i 6 wyroku).

Jednocześnie na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonej środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej pokrzywdzonemu Liceum

Ogólnokształcącemu im. (...) w C. poprzez zapłatę na jego rzecz kwoty 1.976 (jednego tysiąca dziewięciuset siedemdziesięciu sześciu) złotych, zaś na podstawie art. 72 § 2 k.k. zobowiązał oskarżoną do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego Liceum Ogólnokształcącego im. (...) w T. kwoty 1.483 (jednego tysiąca czterystu osiemdziesięciu trzech) złotych w terminie 6 (sześciu) miesięcy od dnia uprawomocnienia wyroku (punkty 7 i 8 wyroku).

Nadto na podstawie art. 41 § 1 k.k. w zw. z art. 43 § 1 k.k. orzekł wobec oskarżonej środek karny zakazu wykonywania zawodu nauczyciela na okres 10 (dziesięciu) lat (punkt 9 wyroku). Sąd orzekł także o przepadku dowodów rzeczowych oraz obciążył oskarżoną kosztami sądowymi (punkty 10-11 wyroku).

Apelacje od powyższego wyroku wnieśli prokurator oraz obrońca oskarżonej.

Prokurator Rejonowy w Trzciance zaskarżył wyrok w całości na niekorzyść oskarżonej, zarzucając:

I. obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 72 § 2 k.k. poprzez orzeczenie obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem jedynie na rzecz pokrzywdzonego tj. Liceum Ogólnokształcącego w T. poprzez zapłatę kwoty 1483 zł jako równowartości wypłaconego oskarżonej dodatku wynikającego z tytułu doktora zamiast orzeczenia obowiązku naprawienia szkody na rzecz wszystkich pokrzywdzonych wysokości zgodnej z wypłaconym jej całym wynagrodzeniem,

II. obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 46 § 1 k.k. poprzez orzeczenie obowiązku naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem na rzecz pokrzywdzonego tj. Liceum Ogólnokształcącego w C. poprzez zapłatę kwoty 1976 zł jako równowartości wypłaconego oskarżonej dodatku wynikającego z tytułu doktora zamiast orzeczenia obowiązku naprawienia szkody w wysokości zgodnej z całym wypłaconym jej wynagrodzeniem.

W konsekwencji wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Z kolei obrońca oskarżonej zaskarżył powyższy wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze i środku karnym (punkty 5, 6 i 9 wyroku), zarzucając rażąco niewspółmierność kary lub środka karnego polegającą na zastosowaniu 5-letniego okresu próby przy warunkowym zawieszeniu kary i 5-letniego okresu dozoru kuratora oraz orzeczenia środka karnego w postaci zakazu wykonywania zawodu nauczyciela na okres 10 lat, choć okoliczności sprawy przemawiały na krótszym okresie próby i dozoru kuratora oraz za wymierzeniem środka karnego w niższej wysokości. Wobec powyższego wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez obniżenie okresu próby przy warunkowym zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności i tym samym okresu dozoru kuratora oraz obniżeniu czasu stosowania środka karnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacje okazały się niezasadne, a podniesione w nich zarzuty chybione.

W ocenie Sądu odwoławczego uzasadnienie zaskarżonego wyroku wskazuje, iż Sąd Okręgowy należycie wywiązał się z zadań postawionych przed nim przez kodeks postępowania karnego, co do zasady starannie i wnikliwie ocenił

kluczowe dla rozstrzygnięcia o winie i karze dowody, a wyciągnięte z tej oceny wnioski nie są sprzeczne z prawdami logiki, wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, nadto uzasadnienie to spełnia wymogi z art. 424 k.p.k., co umożliwiło dokonanie pełnej kontroli instancyjnej.

Apelacja prokuratora w swej istocie sprowadza się do kwestionowania prawidłowości orzeczonej przez Sąd Okręgowy obowiązku naprawienia szkody zawartych w punktach 7 i 8 zaskarżonego wyroku.

Na wstępie rozważań wskazania wymaga, że prokurator zdaje się pojmować istotę tego typu przestępstwa, sprowadzającego się do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, utożsamiając owo niekorzystne rozporządzenie z wyrządzeniem szkody. Jednak jak przyjęto w orzecznictwie Sądu Najwyższego, powstanie szkody w mieniu pokrzywdzonego nie jest wcale koniecznym warunkiem dla przyjęcia, że doszło do niekorzystnego rozporządzenia mieniem (zob. w szczególności wyrok z 30 sierpnia 2000 r., V KKN 267/00, OSNKW 2000, nr 9-10, poz. 85 oraz OSP 2001, nr 3, s. 51 z aprobowaną glosą J. Satko). Ustawowe znamię, stanowiące skutek przestępstwa oszustwa, określonego w art. 286 § 1 k.k., wypełnione zostaje wtedy, gdy sprawca, działając w sposób opisany w tym przepisie, doprowadza inną osobę do rozporządzenia mieniem, które jest niekorzystne z punktu widzenia interesów tej osoby lub innej osoby pokrzywdzonej. Powstanie szkody w mieniu nie jest koniecznym warunkiem do przyjęcia, że doszło do tak pojmowanego niekorzystnego rozporządzenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 2000 r. V KKN 267/00, OSNKW 2000/9-10/85, Prok.i Pr.-wkl. 2001/2/8, OSP 2001/3/51, Biul.SN 2000/10/19). Jeśli w ustalonym i niekwestionowanym stanie faktycznym w niniejszej sprawie oskarżona, mimo że wprowadziła pracodawców w błąd co do swojego wykształcenia i kwalifikacji, doprowadzając ich do niekorzystnego rozporządzenia mieniem, jednak świadczyła pracę, zatem nie sposób uznać, że ponieśli oni w tym zakresie realną szkodę. Wobec bowiem uznania, że oskarżona wykonywała swoje obowiązki wynikające z umów zawartych z pokrzywdzonymi, nie sposób uznać, że wypłacone jej za tą pracę wynagrodzenie stanowi szkodę, powstałą po ich stronie. Zwrócić uwagę należy choćby na to, że gdyby nie zatrudnienie oskarżonej, to pokrzywdzeni musieliby zatrudnić inną osobę, której musieliby wypłacać wynagrodzenie. Z kolei jakość świadczonej przez nią pracy winna być oceniana przed sąd cywilny w ewentualnym procesie o odszkodowanie.

Wobec powyższego za zasadne uznać należy stanowisko Sądu I instancji, że realna szkoda, która podlega naprawieniu, ogranicza się do wypłacanych oskarżonej dodatków wynikających ze stopnia doktora, niezwiązanych z wykonywaną przez nią pracą. Dlatego też Sąd słusznie zasądził stosowne kwoty stanowiące ekwiwalent wypłacanych dodatków, w tym na rzecz Liceum Ogólnokształcącego im. (...) w C. kwotę 1.976 złotych, zaś na podstawie art. 72 § 2 k.k. zobowiązał oskarżoną do naprawienia szkody wyrządzonej przestępstwem poprzez zapłatę na rzecz pokrzywdzonego Liceum Ogólnokształcącego im. (...) w T. kwoty 1.483 złotych w terminie 6 miesięcy od dnia uprawomocnienia wyroku.

W konsekwencji prawidłowe było nieuwzględnienie wniosków w/w pokrzywdzonych w pozostałym zakresie, jak też wniosku Zespołu Szkół (...) w T., gdyż wobec świadczenia temu pokrzywdzonemu przez oskarżoną pracy zgodnie z zawartą umową nie powstała szkoda.

Z tych też względów apelacja prokuratora nie zasługiwała na uwzględnienie.

Odnosząc się zaś do apelacji obrońcy oskarżonej, na wstępie wskazać należy, iż spośród względnych przyczyn odwoławczych, również zarzut z art. 438 pkt 4 k.p.k. ma charakter całkowicie ocenny i można go zasadnie podnosić tylko wówczas, gdy kara - jakkolwiek mieści się w granicach ustawowego zagrożenia - nie uwzględnia w sposób właściwy wszystkich istotnych okoliczności wiążących się z poszczególnymi dyrektywami i wskazówkami jej wymiaru, a inaczej mówiąc, gdy granice swobodnego uznania sędziowskiego (art. 53 k.k.) zostały przekroczone, a orzeczona kara w odczuciu społecznym jest niesprawiedliwa.

Sąd odwoławczy w pełni podzielając definicję „rażącej niewspółmierności” prezentowaną przez doktrynę i orzecznictwo oraz oceniając z kolei trafność rozstrzygnięcia Sądu I instancji w tym zakresie stwierdził, iż kary pozbawienia wolności wymierzonej oskarżonej nie sposób uznać za rażąco niewspółmiernie surową. Sąd Okręgowy przekonująco i zgodnie z zasadami obiektywizmu i indywidualizacji kary przedstawił okoliczności wpływające na jej

wymiar, bacząc przy tym, by była ona adekwatna do stopnia winy sprawcy i społecznej szkodliwości czynu, a nadto by spełniała cele zapobiegawcze i wychowawcze wobec niego oraz właściwie oddziaływała społecznie.

Obrońca kwestionuje długość okresu próby określonej przy warunkowym zawieszeniu wymierzonej oskarżonej kary pozbawienia wolności. Mając jednak na względzie realia przedmiotowej sprawy, w szczególności premedytację w postępowaniu oskarżonej oraz okres, w jakim działała (wrzesień 1996 r. - luty 2010 r.) należy zgodzić się z Sądem Okręgowym, iż wyznaczenie okresu próby w maksymalnym wymiarze jest konieczne celem przekonania się, czy prognoza kryminologiczna wobec oskarżonej okazała się trafna. Odnosząc się zaś do zastrzeżeń obrony, że wykonywany wobec oskarżonej dozór będzie jej utrudniał skuteczny powrót do społeczeństwa, w szczególności znalezienie pracy, wskazać należy, że po pierwsze, oddanie oskarżonej pod dozór było obligatoryjne wobec treści art. 73 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k., zaś po drugie, kontakt z kuratorem winien być dla oskarżonej pomocą w tym względzie, zaś w razie znalezienia pracy w innym mieście winna poinformować o tym kuratora, który w razie takiej potrzeby ulegnie zmianie, lecz te kwestie należą do postępowania karnego wykonawczego, zatem zbędne są dalsze dywagacje w tym zakresie.

Analizując z kolei długość okresu, na jaki został orzeczony wobec B. Ł. zakaz wykonywania zawodu nauczyciela, wskazać należy, że nie budzi on wątpliwości i to zarówno w kontekście długości okresu, w jakim prowadziła przestępną działalność, jak i odnośnie celu, w jakim został orzeczony, czyli praktycznego uniemożliwienia jej dalszego wykonywania tego zawodu. Sąd Apelacyjny podziela bowiem stanowisko Sądu Okręgowego, że wykonywanie przez oskarżoną tego zawodu zagrażałoby istotnym dobrom chronionym prawem, w szczególności byłoby społecznie niepożądane. Podkreślenia bowiem wymaga, że z przypisanego jej przestępczego działania oskarżona uczyniła sobie sposób na życie, z arogancją, jak słusznie wskazał Sąd I instancji, pomijając konieczność uzyskania wykształcenia i innych kwalifikacji, niezbędnych do wykonywania tej szczególnej, głównie z uwagi na kształcenie dzieci i młodzieży, profesji.

Mając na uwadze całokształt poczynionego wywodu, Sąd odwoławczy zaakceptował w całości wysokość wymierzonej oskarżonej - zawierającej się w ramach sędziowskiego uznania w rozumieniu art. 53 k.k. - kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania oraz środka karnego, jak i uzasadniające je rozważania Sądu I instancji, uznając je za trafne, wyważone i należycie uwzględniające dotyczące ich przesłanki, a tym samym, nie znajdując żadnych podstaw do wzruszenia zaskarżonego rozstrzygnięcia, utrzymał je w mocy.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania znajduje oparcie w przepisach art. 636 § 2 k.p.k. w zw. z art. 633 k.p.k.

Ewa Wieczorkiewicz Ewa Sikorska-Krysztafkiewicz Mariusz Tomaszewski